

A 2021. évi adóváltozások fő irányai

A 2021-es év adóváltozásairól nem lehet beszélni úgy, hogy ne a koronavírus járvány és annak gazdasági életre és társadalomra gyakorolt hatásaival kezdenénk. A járvány és a járvány elleni védekezésként meghozott veszélyhelyzeti intézkedések teljes életünket, életmódunkat, munkánkat, magánéletünket és szokásainkat felforgatták. Így természetesen az adózásban is számos változást hozott. Nézzük, melyek ezek.

Az elmúlt években megszokottá vált az adóváltozások tavaszi-őszi ritmusa. A tavaszi időszakban, a költségvetés elfogadásával párhuzamosan jelentősebb, koncepcionális változások kerültek napirendre, amelyek akár jelentősebb költségvetési hatással is járhattak. Ősszel, ezzel szemben azok a módosítások voltak túlsúlyban, amelyeknek technikai, adminisztrációs szempontból volt jelentőségük, és lényegesen nem érintették a már elfogadott költségvetés bevételi oldalát.

Bár az év elején pontosan ezekkel a tervekkel futottunk neki a 2020-as évnek, a járványügyi helyzet ezt is – ahogy minden mást – teljesen felülírta. Március közepén egy soha nem látott mértékű gazdasági válság közepén találtuk magunkat, amely a korlátozó intézkedések bevezetésével, szinte egyik percről a másikra keletkezett. A vállalkozások jelentős része azzal szembesült, hogy elfogytak a vevők, akadoztak a beszállítói láncok, bizonytalanná vált a munkavállalók helyzete. Amellett, hogy mindezen problémákkal egyszerre kellett szembesülni, tovább nehezítette a helyzetet, hogy hasonló szituációban még senki sem volt, nem lehetett jól bevált forgatókönyvek mentén haladni a válságkezelésben.

Ebben a szituációban a Kormány számára elsőrendű prioritás volt az, hogy a vállalkozások fizetőképessége fennmaradjon, és a lehető legtöbb munkavállalót megtarthassák a vállalkozások. Erre irányultak a veszélyhelyzeti intézkedések: a leginkább érintett ágazatokban dolgozó munkavállalókkal kapcsolatos adó- és járulékkedvezmény, a kata elengedése a veszélyhelyzeti hónapokra, az éves beszámoló és az éves bevallási kötelezettségek elhalasztása szeptember 30-ig, a fizetési könnyítések kibővítése és illetékmentesség tétele. Ezen intézkedések érdemben segítettek a leginkább bajba került vállalkozásokat.

A veszélyhelyzeti intézkedések mellett a tavaszi időszakban csak a legfontosabb, legszükségesebb módosítások voltak lehetségesek: a szociális hozzájárulási adó – és ezzel együtt a kiva – mértékének további csökkentése a versenyképesség fenntartására és az újraindulás támogatására; a fejlesztési tartalékkal kapcsolatos intézkedések a beruházások és a profit újra-befektetésének támogatására; a veszélyhelyzet kezeléséhez szükséges bevételek érdekében bevezetett kiskereskedelmi adó törvénybe foglalása; valamint a kata adónem esetében bevezetett módosítások.

Ezek közül is kiemelném a szociális hozzájárulási adó és a kata változásait. A szociális hozzájárulási adó mértéke 17,5%-ról 15,5%-ra csökkent 2020. július 1-től. Ezzel a VKF (Versenyszféra és Kormány Állandó Konzultációs Fóruma) megállapodásban foglalt szocho csökkentési vállalást annak ellenére teljesített a Kormány, hogy a meghatározott béremelkedési feltétel még nem teljesült. Ezzel a Kormány deklarálta, hogy a válság idején is kiemelt cél marad az adócsökkentés politikája, illetve ezzel kívánta az újraindulásban segíteni a magyar vállalkozásokat. Ezzel az egyetlen intézkedéssel több mint 150 mrd Ft maradt a magyar vállalkozásoknál. A kata esetében a változás lényege, hogy a kata továbbra is eredeti céljának megfelelően az elsősorban lakosságnak értékesítő mikrovállalkozások számára nyújtson egyszerű, könnyen teljesíthető méltányos adózási lehetőséget. Ezért a következő változások kerültek beiktatásra: az egy kifizetőtől származó kifizetések 3 millió Ft-ot meghaladó részére egy 40%-os adó került bevezetésre, amelyet a kifizetőnek kell teljesítenie. Ezzel megmaradt a kata egyszerűsége, hiszen a katás vállalkozónak semmiféle többlet adminisztrációs kötelezettsége nem keletkezik, az adó tehát továbbra is rendkívül egyszerű maradt. Előírásra került továbbá, hogy egy személynek csak egy katás jogviszonya lehet, illetve a katás vállalkozás és kapcsolt vállalkozása közötti tranzakciókra is a fenti, 40%-os adó vonatkozik.

Mivel tavasszal csak korlátozott mértékben volt lehetőség a változtatásra, az őszi időszakra maradtak az adózási szempontból kiemelkedően fontos intézkedések, melyek közül az idei évben az általános forgalmi adóval kapcsolatos módosítások vannak túlsúlyban. Ezek közül is kiemelkedik az, hogy az online számla-adatszolgáltatás kiter-

jesztésével lehetővé válik, hogy az adóhatóság a vállalkozások számára kijánlja az áfa-bevallás tervezetét. Bár ez a tervezet az adózók közreműködése nélkül nem válik automatikusan bevallássá, mégis óriási segítség lesz a vállalkozások számára. Kifejezi továbbá azt a koncepciót, amely szerint az adóhatóság a vállalkozásoktól beérkező adatokból szolgáltatást nyújt a vállalkozásoknak. A jövő adóhatóságát e koncepciónak megfelelően képzeljük el.

Az online számla-adatszolgáltatás kiterjesztését, az erre épülő áfa tervezet kijánlást én személy szerint az elmúlt évek legjelentősebb eredményének tartom. Az adatszolgáltatás kiterjesztése, az ebből táplálkozó szolgáltatások, fejlesztések a teljes magyar gazdaság digitalizációjára serkentőleg hatnak, szemléletváltásra készítetik a magyar cégeket. Már most hallani, hogy különböző szektorok ezen adatszolgáltatásra újszerű, innovatív technológiákat, szolgáltatásokat fejlesztenek, számos munka- és kontroll folyamat automatizálása válik lehetővé. Emellett a tervezet kijánlása már középtávon is megkönnyítheti az adózók életét. Természetesen sokan vannak, akik szerint a digitalizáció tempója túl gyors, az adatszolgáltatások nem könnyebbé teszik, hanem megnehezítik a vállalkozók életét. Ezen véleményekkel nem értek egyet: egyrészt az adatszolgáltatási kötelezettség automatizálható, a kisebb vállalkozások számára pedig a NAV számlázó programja kínál jó lehetőséget. A bevezetésnek – mint bármely változásnak – valóban lehetnek költségei, de ezt a kapcsolódó megtakarítások már rövid távon is ellensúlyozhatják. Másrészt, az online számlaadat-szolgáltatás már a bevezetés évében beváltotta a hozzá fűzött reményeket: 2018-ban és 2019-ben is tovább csökkent az áfa-rés Magyarországon, a 2019-es évre az Európai Bizottság által becsült érték 6,6%-ra csökkent. Összehasonlításként, 2012-ben ez az érték 22% volt, a 2019-ben Németországra becsült áfa-rés pedig 7,7%! Azt gondolom, hogy ezek a számok önmagukban igazolják, hogy a fehéredés érdekében tett lépéseink helyesek, ezek teremtik meg annak a lehetőségét, hogy a munkajövedelmet terhelő adók csökkenjenek. Ezáltal pedig valamennyi vállalkozás számára kézzelfogható eredménye van adózási oldalról is ezen intézkedéseknek.

Másik kiemelkedő jelentőségű változás az e-kereskedelemmel kapcsolatosan módosuló Unió áfa irányelv átültetése, amely elsősorban az e-kereskedelemmel és távértékesítéssel kapcsolatban érvényesíti következetesen a fogyasztási hely szerinti adózást. Ezáltal az interneten keresztül, az EU-ból vagy az EU-n kívüli országokból érkező áruk ugyanúgy a magyar szabályoknak megfelelő mértékkel fognak adózni, mint a belföldön értékesített termékek, és így a hazai kereskedőknek az adózásból eredő versenyhátránya megszűnik.

További, az adózók életét könnyebbé tevő intézkedéseket is hoztunk áfában: az adózók – a feltételek teljesítése esetén – már a nem áfaalany vevő esetén is élhetnek a fizetendő adóalap csökkentésének lehetőségével; a különös áfa visszatérítés lehetősége kibővül a fizetendő adókra is; az adólevonási jog egyértelművé válik azon esetekben is, amikor az adószám törlését követően azt az adóhatóság visszaállította. A munkaerő kölcsönzésre jelenleg a fordított adózás szabályait alkalmazzuk az erre vonatkozó derogáció alapján, amely az év végén lejár. Mivel az intézkedés beváltotta a hozzá fűzött reményeket, kértük a Bizottságtól a fordított áfa alkalmazásának meghosszabbítását. A törvénytervezettel felkészültünk arra az esetre is, ha a Bizottság nem fogadná el ezen kérelmünket.

A változások vezérfonala az egyéb módosítások tekintetében is az adminisztráció csökkentése volt. Ennek egyik legjelentősebb lépése, hogy eltörlésre került az elsőfokú eljárások illetékkötelezettsége csaknem valamennyi eljárásban. Ezzel nem csak az adózók számára egyszerűsödik az ügyintézés, hanem az államigazgatásban dolgozóknak sem kell egy ügyet az illeték megfizetésének ellenőrzésével vagy az ezzel kapcsolatos esetleges egyéb teendőkkel kezdeniük.

Ugyancsak egyszerűsíti és könnyíti az adózók életét, hogy növekednek az automatikus fizetési kedvezményekhez kapcsolódó értékhatárok. Ahogy az előző esetben, itt is azt várjuk, hogy ez az adóhatóság számára is adminisztrációs teher-csökkenést jelent.

Adminisztrációs egyszerűsítést jelenthet az érintett vállalkozások számára, hogy jelentős mértékben, 3 mrd Ft-ra növekszik az az értékhatár, ameddig a vállalkozások a kisvállalati adót (kiva) választhatják, illetve 6 mrd Ft-ig nő az a határ, amíg ebben a kedvező adózási formában maradhatnak. Ezzel a kiva belépés értékhatára igazodik a kisvállalati

lati minősítés értékhatárához, és még több növekedési potenciállal bíró vállalkozás használhatja ezt a kedvező adózási formát.

A NAV szempontjából kiemelt jelentősége van annak, hogy új feladatként a NAV fogja végezni a gépjármű adózatással kapcsolatos teendőket 2021-től. Az ezzel kapcsolatos jogszabályokat úgy alakítottuk ki, hogy lehetőleg automatikus adatszolgáltatások tegyék teljesíthetővé ezt az óriási feladatot (pl. a Kincstár és a Belügyminisztérium részéről), illetve az első évben, 2021-ben a március 15-i határidőt április 15-re módosítottuk.

Elsősorban az adózók számára jelent könnyebbséget, hogy 2021-től már csak a NAV-on keresztül nyújthatóak be a helyi iparűzési adó bevallások. A változtatás célja, hogy a több telephellyel is rendelkező vállalkozások számára sokkal egyszerűbb és komfortosabb legyen ez az egyébként rendkívül terhes bevallási kötelezettség.

Természetesen nem lehet minden változást egy cikkben megemlíteni, igyekeztem az általam leglényegesebbnek

tartott változásokat kiemelni. Összességében örömmel jelenthetjük ki, hogy – a rendkívüli intézkedéseket is figyelembe véve – az intézkedések összhangban vannak a 2010 óta változatlan adópolitikai irányokkal: a vállalkozások versenyképességének növelése, a foglalkoztatás ösztönzése, és a családok támogatása. Nem változtak továbbá ezen célok érdekében alkalmazott adópolitikai eszközeink sem:

- adócsökkentés, elsősorban a munkát és jövedelmeket terhelő adók terén;
- az adózással kapcsolatos adminisztráció egyszerűsítése;
- nemzetközi összevetésben versenyképes adórendszer;
- megbízható adózókat partnerként kezeljük, a szándékos csalókkal szemben szigorúan lépünk fel.

Adózással foglalkozó szakemberekként tehát abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy hosszútávú céljainkat nem kellett megváltoztatni, sőt, még rendkívüli intézkedéseink jelentős többsége is e stratégiának megfelelően került bevezetésre.

BESESEK BOTOND